ACTA AERARII PUBLICI, vol. 23, 2026, no. 2

Prijaté/ Received: 29.10.2026
Recenzované/ Reviewed: 16.11.2026
DOI: https://doi.org/10.24040/aap.2026.23.2.61-75
Táto publikácia je šírená pod licenciou Creative Commons Attribution-NoDerivatives 4.0, International Licence CC BY-ND (uvedenie autora - bez odvodeného obsahu).

FINANCOVANIE ZÁVEREČNÝCH ČASTÍ JADROVEJ ENERGETIKY V ČESKU A NA SLOVENSKU: LEGISLATÍVNY KONTEXT

FINANCING OF NUCLEAR BACK-END IN CZECHIA AND SLOVAKIA: LEGAL CONTEXT

PETER MIHÓK

Ing. Peter Mihók, PhD., Výskumné a inovačné centrum, Ekonomická fakulta, Univerzita Mateja Bela v Banskej Bystrici, Tajovského 10, 975 90 Banská Bystrica, Slovenská republika, peter.mihok@umb.sk, ORCiD: 0000-0002-1389-1987

Abstract: *This article examines the legal context of financing nuclear back-end in Czechia and Slovakia. Drawing on a qualitative analysis of publicly available legislation and related official documents, it traces the development of national funding mechanisms and institutional responsibilities in these two states. The findings reveal substantial differences despite the countries' shared nuclear history. The key finding is that Czechia has maintained a contribution mechanism for its nuclear waste account based solely on a fixed charge per megawatt-hour of electricity generated. In contrast, Slovakia has introduced successive reforms, culminating in facility-specific contributions based on projected back-end costs and other financial parameters since 2019. Among other things, these identified differences complicate direct comparisons between national financing systems.*
Key words: nuclear back-end, financing, legal framework, nuclear waste account, decommissioning fund.
JEL Classification: H27, H61, K23.

ÚVOD

Vysporiadanie sa s vyhoretým jadrovým palivom (VJP) patrí medzi bezpečnostne aj finančne najnáročnejšie výzvy záverečných častí jadrovej energetiky (ZČJE) národných komerčných programov (pozri Brunnengräber a kol. (eds.), 2015, 2018; Brunnengräber a Di Nucci (eds.), 2019; Arentsen a Van Est (eds.), 2023). Legislatíva Európskeho spoločenstva pre atómovú energiu (Euratom) súčasne od členských štátov explicitne vyžaduje na túto finančne náročnú výzvu tiež zabezpečiť dostatočnú dostupnosť finančných zdrojov (viď sekcia 2 tohto článku). Napriek tomu je finančným aspektom tzv. konečného riešenia VJP v relevantnej akademickej literatúre spravidla venovaný len marginálny priestor (viď sekcia 1).

Ciele a metódy výskumu prezentovaného v tomto článku vychádzali z potrieb prípravy dvoch odlišných projektových zámerov. Prvým je návrh projektu v schéme Vyšehradského fondu (V4) s pracovným názvom „Rozvoj výskumného rámca V4 pre procesy verejnej politiky ovplyvňujúce hlbinné úložiská (HÚ) VJP a vysokoaktívnych rádioaktívnych odpadov (RAO)“,

ktorého predloženie na posúdenie sa predpokladá v priebehu zimy 2027. Jeho hlavným cieľom je pripraviť spoločný rámec pre budúci výskum procesov verejnej politiky, ktoré ovplyvňujú programy vývoja HÚ VJP a vysokoaktívnych RAO v krajinách V4. Druhým je zámer projektu v schéme VEGA s pracovným názvom „Spoločenskovedné aspekty výberov HÚ VJP“. V tomto špecifickom kontexte bolo cieľom výskumu identifikovať kľúčové právne predpisy v Českej republike (ČR) a na Slovensku (SR), ktoré sa priamo týkajú financovania ZČJE, rámcovo analyzovať ich legislatívny a inštitucionálny kontext so zameraním na tvorbu finančných zdrojov určených na nakladanie s VJP a RAO a zistenia zasadiť do chronologického kontextu (sekcie 3 a 4).

Špecifickým potrebám prípravy uvedených projektových zámerov bola podriadená aj metodika výskumu. Popri kvalitatívnej analýze obsahu dokumentov a právnych noriem, ktoré boli identifikované ako relevantné pri príprave uvedených projektových zámerov (sekcie 1 až 4), sa vo výskume uplatnila aj historicko-inštitucionálna analýza právnych predpisov a súvisiacich oficiálnych dokumentov zameraná na rekonštrukciu vývoja mechanizmov financovania ZČJE v ČR a SR (sekcie 3 a 4). Dokumenty pritom boli vyberané podľa toho, či poskytovali podklady na ucelený rámcový prehľad o základných faktoch a charakteristikách zavedenia a zmien systémov tvorby a kumulácie finančných prostriedkov na ZČJE. Časové vymedzenie vychádzalo z najstarších právnych predpisov a oficiálnych dokumentov identifikovaných ako priamo relevantných, a analýza zahŕňala kľúčové príslušné novely a oficiálne dokumenty ich objasňujúce, pričom sa porovnávali najmä zmeny v spôsobe výpočtu príspevkov na/do tzv. jadrový/ého účet/tu, resp. fond/u.

Sekcia 5 (Diskusia), ktorá má podobu rámcovej stručnej komparatívnej prípadovej štúdie, diskutuje výsledky výskumu v kontexte aspektov identifikovaných vzhľadom na ich obsah, špecifiká projektových zámerov a súčasne aj kontextov umožňujúcich porovnanie (poznámka: ide napríklad o komponenty tvorby tzv. jadrových fondov/účtov). Porovnanie je opisné, keďže výsledky výskumu potvrdili pôvodný predpoklad, že hodnotiace porovnanie ČR a SR by si vyžadovalo samostatný, pomerne komplexný a náročný výskum. Možnosť opisného porovnania je relevantná nakoľko ČR aj SR už obe implementujú také pomerne podobné programy vývoja HÚ VJP, v ktorých sa nediskutuje o týchto troch aspektoch: (1) o prepracovaní VJP, (2) o ukladaní VJP do hlbokých vrtov (v angličtine „deep borehole“), a ani (3) o možnosti prípadného vyberania VJP z HÚ po uložení (v angličtine „retrievability“).

Výber ČR na porovnanie so SR súvisí so spoločnou históriou jadrových programov a s tým, že ostatné krajiny V4 neposkytujú rovnako priamy porovnávací kontext: Poľsko nemá komerčný jadrový program; zatiaľ čo v Maďarsku v čase prípravy tohto článku ešte nebolo prijaté konečné rozhodnutie o preferovanom koncepte riešenia najnáročnejšej úlohy ZČJE – trvalého uloženia VJP (Maďarsko, 2025).

1. PREHĽAD RELEVANTNEJ LITERATÚRY

Jedným z mála identifikovaných relevantných zdrojov týkajúcich sa začiatkov skúmanej problematiky v bývalej ČSSR je nerecenzovaný článok Kříža (2014) zverejnený českým Štátnym úradom pre jadrovú bezpečnosť (Státní úřad pro jadernou bezpečnost, SÚJB). Kříž v ňom, z pozície spoluautora zákona č. 28/1984 o štátnom dozore nad jadrovou bezpečnosťou, považovaného za predchodcu atómových zákonov ČR aj SR (zmieňovaných v sekciách 3 a 4 tohto článku), zdôrazňuje aj nedostatočnú transparentnosť pred rokom 1989. V súlade s Křížom aj Carter (1988) upozorňuje na nedostatočnú transparentnosť vo viacerých oblastiach ZČJE bývalej ČSSR, napríklad čo sa týka záväzkov Sovietskeho zväzu prijímať naspäť VJP v rámci vtedajších dohôd s ČSSR (poznámka: a to obzvlášť v kontexte nejasností, ktoré vznikli v dôsledku havárie v Černobyle v roku 1986).

V kontexte vyššie načrtnutej nedostatočnej transparentnosti sa výber lokalít pre HÚ začal v bývalom Československu realizovať niekedy koncom 80. a začiatkom 90. rokov 20. storočia (SÚJB, b. d.; Bursík, 2015), teda v období politických zmien v procese transformácie ČSSR na ČSFR. Podľa zdokumentovaných diskusií v projekte IPPA (pozri sekciu Poďakovanie) v tomto období prebiehali štúdie a prípravy na riešenie ZČJE, pričom výskum a vývoj pre HÚ v následnej samostatnej SR formálne nadviazal až v roku 1996. Dôvodom omeškania v SR boli pritom zrejme tie okolnosti diskutované v projekte IPPA, ktoré v čase ČSFR predpokladali umiestnenie HÚ na českom území vzhľadom na vhodnejšie geologické podmienky (Mršková a Mihók, 2013).

Dostupná akademická literatúra o programoch vývoja HÚ VJP v ČR a na Slovensku sa primárne zameriava na komunikáciu, účasť verejnosti a rozhodovanie pri výbere lokality HÚ. Financovaniu sa pritom venuje len veľmi okrajovo, a to navyše primárne iba kompenzačným príspevkom dotknutým samosprávam (pozri Ďurďovič, 2012, 2016, 2023; Ďurďovič a kol., 2015; Mihók, 2018). Rovnaké zameranie majú aj správy (tzv. „Deliverables“) z výskumného programu IPPA (pozri sekciu Poďakovanie), kde v národných správach nie je finančnému aspektu ZČJE venovaný priestor (pozri Mihók a Mršková, 2012; Mršková a Mihók, 2013; Šumberová a Vojtěchová, 2011; Vojtěchová a Stainerová, 2013), a finančné aspekty boli skúmané výlučne v kontexte výskumu kompenzácií a stimulov dotknutým samosprávam (Kojo a Richardson, 2012, 2013; Kojo a kol., 2013; Mihók, 2013).

Aj v trojdielnom knižnom súbore Nuclear Waste Governance (Brunnengräber a kol. (eds.), 2015, 2018; Brunnengräber a Di Nucci (eds.), 2019), ktorý patrí k najrozsiahlejším akademickým zdrojom o HÚ, sa autori národných kapitol vrátane Bursíka (2015) a Mihóka (2018) venujú financovaniu len veľmi obmedzene. Štruktúru kapitol pritom záväzne určili editori tejto trojzväzkovej knihy. V nadväzujúcej knihe, ktorú editovali Arentsen a Van Est (2023), už Česku ani Slovensku nebol venovaný žiaden priestor.

Pravdepodobne prvý projekt na úrovni EÚ, ktorý bol zameraný na financovanie ZČJE – s názvom „Porovnanie rôznych metodík fondov na vyraďovanie jadrových zariadení“ (v angličtine „Comparison among different decommissioning funds methodologies for nuclear installations“) – bol uskutočnený na objednávku Európskej komisie (EK) v rokoch 2006 – 2007. Národnú správu pre ČR v ňom vypracoval autor z nemeckej environmentálnej mimovládnej organizácie (eMVO) Öko Institut e.V. (Bürger, 2007), a pre Slovensko autori z protijadrovej eMVO Energia 2000 (Križan a Mistríková, 2007). Záverečná projektová správa, porovnávajúca zistenia na národných úrovniach, poukázala nielen na zásadné rozdiely medzi štátmi EÚ, ale súčasne aj na nedostatočnú transparentnosť a nemožnosť uskutočniť zmysluplné porovnávania medzi štátmi (Irrek a kol., 2007). Počas ostatných dvadsiatich rokov výskumu na súvisiacich témach nezachytil autor tohto článku nielen žiadne citácie z tohto projektu v akademickej literatúre, ale ani žiadne zmienky o tomto projekte na podujatiach uskutočňovaných v rámci Euratomu.

K podobným zisteniam ako v projekte zmienenom v predošlom odseku dospeli neskôr aj Bemš a kol. (2014), ktorí na príklade Česka predstavili možný výpočet príspevkov na ukladanie VJP a RAO založený na odhade budúcich peňažných tokov. Aj podľa nich porovnávanie výšky príspevkov medzi štátmi skresľujú, okrem iného, rozdielne štruktúry a rozsahy nákladov ZČJE (ktoré príspevky do „jadrových fondov“ pokrývajú) a rozdielne predpoklady o zhodnocovaní nahromadených prostriedkov.

Pre Slovensko je v kontexte zdrojov zmienených v predošlých dvoch odsekoch relevantná zrejme len nerecenzovaná štúdia autora tohto článku Mihóka (2010b). Analýza príspevkov na ZČJE v tejto štúdii, na rozdiel od výpočtu Bemša a kol. (2014), nie je založená na odhade budúcich peňažných tokov, ale na rozpočítaní v tom čase aktuálneho odhadu nákladov ZČJE bez ich indexácie v čase.

Na enormnú náročnosť porovnávania schém financovania ZČJE medzi štátmi EÚ poukázala aj štúdia z roku 2020, ktorú pre EK vypracovali spoločnosti Deloitte, VVA a NucAdvisor (2020). Popri rozdieloch v rozsahu a štruktúre národných jadrových programov a ďalších východiskových predpokladoch táto štúdia zdôraznila aj nedostatok verejne dostupných údajov o odhadovaných nákladoch na nakladanie s VJP a RAO v mnohých štátoch EÚ. Ako možný základ budúceho porovnávania preto navrhla iba spoločnú štruktúru činností ZČJE a súvisiacich nákladových položiek (spolu s nákladovými ukazovateľmi).

Mykhalchyk Hradický a Sabovčík (2025) považujú za hlavné riziká fungovania „jadrových fondov“, okrem iných empiricky zistených javov, predovšetkým kombináciu politicky motivovaného znižovania príspevkov a príliš opatrného investovania, ako aj možné konflikty záujmov štátnych predstaviteľov. Pri opise možných politických vplyvov citujú aj prípadovú štúdiu Mihóka (2020) o politickej podpore dostavby 3. a 4. bloku jadrovej elektrárne (JE) v Mochovciach, a to s dôrazom na legislatívne zmeny prijaté v roku 2006 o financovaní ZČJE, ktoré sú analyzované v sekcii 4 tohto článku.

2. MEDZINÁRODNÁ LEGISLATÍVA

Medzinárodná agentúra pre atómovú energiu (MAAE) vymedzuje ZČJE, resp. záverečnú časť jadrového palivového cyklu (poznámka: v angličtine bežne len tzv. „back end“) ako nakladanie s VJP po jeho vybratí z reaktora a nakladanie s RAO, ktoré zahŕňa skladovanie, následné spracovanie a recykláciu alebo konečné zneškodnenie, resp. trvalé uloženie (MAAE, 2018; MAAE, 2026). Agentúra pre jadrovú energiu pri Organizácii pre hospodársku spoluprácu a rozvoj (OECD/NEA) vníma, resp. analyzuje ZČJE cez tri možnosti: otvorený cyklus, mono-recykláciu a multi-recykláciu, pričom všetky vyžadujú geologické ukladanie (OECD/NEA, 2021). Ekonomicky ju však chápe, rovnako ako MAAE, ako nakladanie s VJP a konečné zneškodnenie alebo trvalé uloženie zostatkového VJP a RAO (OECD/NEA, 2013).

Najstarší medzinárodný právny nástroj relevantný pre problematiku tohto článku je veľmi pravdepodobne Spoločný dohovor o bezpečnosti nakladania s VJP a RAO, prijatý v roku 1997 pod záštitou MAAE, platný od roku 2001 (MAAE, 1997). Podľa čl. 22 tohto dohovoru majú zmluvné strany zabezpečiť, okrem iného, aj primerané finančné zdroje na podporu bezpečnosti zariadení na nakladanie s VJP a RAO. Súčasne musia zabezpečiť aj finančné podmienky pre potrebnú inštitucionálnu kontrolu a monitorovanie po uzatvorení úložísk VJP a RAO. Plnenie záväzkov sa posudzuje na zasadaniach zmluvných strán na základe národných správ (čl. 30 a 32); pričom prípadné spory o výklad alebo uplatňovanie dohovoru rieši čl. 38. Relevantná pre tento článok je, okrem iného, aj konečná zodpovednosť štátov za nakladanie s VJP a RAO, ktorú však v tejto norme potvrdzuje iba preambula (bod vi).

Pre členské štáty Euratomu stanovuje konkrétnejšie požiadavky Smernica Rady 2011/70/Euratom z 19. júla 2011, ktorou sa zriaďuje rámec Spoločenstva pre zodpovedné a bezpečné nakladanie s VJP a RAO. Konečnú zodpovednosť členských štátov za nakladanie s VJP a RAO, ktoré sa v nich vyprodukujú, explicitne stanovuje čl. 4 ods. 1. Súčasne by členské štáty mali v zmysle čl. 9 zabezpečiť, aby ich vnútroštátne legislatívne, regulačné a organizačné rámce vyžadovali dostupnosť primeraných finančných zdrojov na vykonávanie vnútroštátnych programov nakladania s VJP a RAO, a to s náležitým zohľadnením zodpovednosti pôvodcov týchto odpadov. Každý členský štát má svoj vnútroštátny program nielen vykonávať, ale aj pravidelne skúmať a aktualizovať, a zohľadňovať pritom „prípadný technický a vedecký pokrok, ako aj odporúčania, získané poznatky a osvedčené postupy vyplývajúce z partnerských hodnotení“ (čl. 11). Vnútroštátne programy musia obsahovať okrem iného posúdenie nákladov vrátane časového profilu a platný systém alebo systémy financovania (čl. 12 ods. 1 písm. h) a i)). Pri rozhodovaní o finančnej alebo technickej pomoci Euratomu pritom EK zohľadňuje,

okrem iného, aj pokrok vo vykonávaní vnútroštátnych programov a súvisiace vyjasnenia poskytnuté členskými štátmi (čl. 13).

V zmysle vyššie sumarizovaných informácií je, v súlade s medzinárodnou legislatívou, pre skúmanie financovania programov vývoja HÚ VJP v ČR a na Slovensku za kľúčové zdroje najviac relevantných informácií možné považovať vnútroštátne legislatívne, regulačné a organizačné rámce, príslušné právne predpisy, a oficiálne dokumenty reportujúce ich vykonávanie. Relevantnosť týchto zdrojov potvrdzujú aj dokumenty, ktorými členské štáty Euratomu preukazujú EK transpozíciu smernice 2011/70/Euratom, najmä vnútroštátne politiky a programy a dokumenty upravujúce príslušné vnútroštátne rámce (čl. 4, 5, 11 a 12). Relevantné v tomto zmysle sú aj správy o vykonávaní tejto smernice, ktoré sú členské štáty povinné predkladať EK každé tri roky (čl. 14 ods. 1). Kvôli limitu na maximálnu dĺžku tohto článku neboli tieto sekundárne zdroje, použité na internú kontrolu správnosti výsledkov výskumu primárnych zdrojov, v nasledujúcich sekciách citované a uvádzané ako použité zdroje.

3. LEGISLATÍVNY KONTEXT FINANCOVANIA PROGRAMOV VÝVOJA HÚ VJP V ČESKU

Podľa už zmieneného nerecenzovaného textu Kříža (2014), napísaného z pozície spoluautora zákona č. 28/1984 Sb. o štátnom dozore nad jadrovou bezpečnosťou jadrových zariadení, predstavovala táto pravdepodobne prvá zákonná úprava svojho druhu v štátoch prevádzkujúcich reaktory typu VVER (vrátane Sovietskeho zväzu) úvodný míľnik legislatívneho kontextu problematiky, ktorej finančný aspekt je skúmaný v tomto článku. Autor zároveň zdôrazňuje, že v tom čase ešte nešlo o komplexný atómový zákon, ktorý bolo podľa neho možné pripraviť až po politických zmenách v roku 1989. Pre správne pochopenie výsledkov výskumu prezentovaných v tejto sekcii je však nevyhnutné zmieniť, že podľa citovaného autora bol zákon ČSSR č. 28/1984 Sb. v ČR nahradený až zákonom č. 18/1997 Sb. (Kříž, 2014).

Opodstatnenosť výberu zdrojov v sekciách 3 a 4 nepriamo potvrdzuje aj to, že v dostupnej akademickej literatúre neboli identifikované zdroje poskytujúce ucelenú rekonštrukciu vývoja legislatívneho, inštitucionálneho a finančného zabezpečenia programov vývoja HÚ v ČR ani v SR (pozri sekciu 1). Hoci určité čiastkové informácie pre ČR obsahuje kapitola Bursíka (2015), táto nebola využitá ako zdroj týchto informácií vzhľadom na autorovo predchádzajúce aktívne pôsobenie v skúmanej oblasti z pozície politika, a to navyše vrátane funkcie ministra životného prostredia.

Právnym základom pre vznik štátnej organizácie, ktorá by v praxi implementovala princíp konečnej zodpovednosti štátov za nakladanie s VJP a RAO, bol prvý český atómový zákon č. 18/1997 Sb. V zmysle požiadavky prijatej v § 26 tohto zákona pripravilo Ministerstvo priemyslu a obchodu (Ministerstvo průmyslu a obchodu, MPO) Českej republiky štatút organizácie nazvanej Správa úložísk RAO (Správa úložišť radioaktivních odpadů, SÚRAO), ktorý nadobudol platnosť zriadením SÚRAO k 1. júnu 1997 rozhodnutím ministra priemyslu a obchodu č. 107/97 (MPO, 1997). V zmysle prijatého štatútu je poslaním SÚRAO, od 1. 1. 2001 organizačnej zložky štátu (SÚRAO, b. d.), „zabezpečovať bezpečné ukladanie RAO dosiaľ vyprodukovaných aj budúcich v súlade s požiadavkami na jadrovú bezpečnosť a ochranu človeka i životného prostredia pred nežiaducimi vplyvmi uložených odpadov a neprenášať tak súčasné problémy, spojené s využívaním jadrovej energie a ionizujúceho žiarenia, na budúce generácie“ (MPO, 1997, čl. 3 ods. 1; poznámka: preklad autora).

V zmysle § 26 ods. 2 a 5 zákona č. 18/1997 sú činnosti SÚRAO financované z prostriedkov tzv. jadrového účtu, spravovaného Ministerstvom financií ČR, a to na základe schválených rozpočtov a plánov činností SÚRAO na konkrétny kalendárny rok. Prostriedky jadrového účtu

je možné použiť iba na účely podľa atómového zákona (§ 115 ods. 1 zákona [ČR] č. 263/2016 Sb. - atómového zákona; resp. § 26 ods. 2 [pôvodného atómového] zákona č. 18/1997).

Pre tento článok kľúčový zdroj financií pri tvorbe prostriedkov jadrového účtu – tzv. pravidelný poplatok do jadrového účtu – sa vzťahuje na budúce uloženie RAO vzniknutého z VJP alebo jeho prepracovania, a predstavuje preto hlavný zdroj financovania prípravy HÚ VJP (zákon č. 263/2016 Sb., § 120; MPO ČR, 2025, s. 3). V rokoch 1997 – 2016, keď sa tento pravidelný poplatok ešte označoval ako „odvod", bola pre prevádzkovateľov JE stanovená jeho sadzba vo výške 50 českých korún (Kč) za každú megawatthodinu (MWh) vyrobenej elektrickej energie (nariadenie vlády č. 224/1997 Sb., § 1; nariadenie vlády č. 416/2002 Sb., § 1). Po zavedení označenia „pravidelný poplatok" v roku 2017 táto sadzba vzrástla na 55 Kč/MWh, a na tejto úrovni zostala do konca roka 2025 (zákon č. 263/2016 Sb., § 122 v znení účinnom do konca roka 2025; MPO ČR, 2025). Na obdobie od roku 2026 až do konca roka 2030 bola táto sadzba značne zvýšená, a to až na 88 Kč/MWh (nariadenie vlády č. 35/2017 Sb. v znení nariadenia č. 98/2025 Sb., § 1a). Podľa MPO (2025) toto prudké zvýšenie odráža nové odhady nákladov na činnosť SÚRAO vrátane prípravy HÚ VJP, a tiež predpokladaný rozvoj jadrovej energetiky a rast cien; pričom bola reflektovaná aj kumulatívna inflácia medzi rokmi 2016 a 2025, ktorá mala presiahnuť 50 % (MPO ČR, 2025, s. 1–2).

Okrem poplatkov za ukladanie RAO zahŕňajú príjmy jadrového účtu aj výnosy z operácií s jeho prostriedkami na finančnom trhu, príjmy SÚRAO, dotácie, peňažné dary, a tiež aj granty (§ 115 ods. 2 zákona č. 263/2016 Sb.). Prostriedky účtu je oprávnené investovať Ministerstvo financií ČR za podmienok ustanovených v § 116 tohto zákona.

Poznámka: za účelom zabezpečenia financií na vyraďovanie jadrovoenergetických zariadení (JEZ) ukladá Atómový zákon držiteľovi/om povolenia/í vytvárať finančnú rezervu a ukladať jej prostriedky na viazaný účet; pričom túto povinnosť musí plniť aj počas prevádzky JEZ, a prostriedky rezerv možno použiť len na prípravu a realizáciu vyraďovania JEZ po schválení SÚRAO (§ 51 ods. 2–5; § 54 ods. 1 písm. c) zákona č. 263/2016 Sb.). Spôsob výpočtu rezervy pritom v čase finalizácie tohto textu upravovala vyhláška č. 250/2020 Sb. Zákon však pripúšťa výnimku: SÚRAO môže poskytnúť dotáciu na pomernú časť nákladov na vyraďovanie JEZ uvedeného do prevádzky pred privatizáciou jeho pôvodcu (§ 114 písm. d)).

4. FINANCOVANIE PROGRAMOV VÝVOJA HÚ VJP NA SLOVENSKU

Systematická tvorba, resp. kumulácia financií na ZČJE sa na Slovensku začala prijatím zákona č. 254/1994 Z. z., ktorým bol zriadený Štátny fond likvidácie jadrovoenergetických zariadení a nakladania s VJP a RAO (ŠFL JEZ). Dovtedy, t. j. pred rokom 1995, boli výdavky na ZČJE buď pokrývané z rozpočtu prevádzkovateľa JE – Slovenských elektrární (a. s.) – alebo prípadne priamo zo štátneho rozpočtu (pozri napríklad Mihók, 2010b).

Od roku 1995 do roku 2001 (vrátane) boli zdroje ŠFL JEZ tvorené z príspevkov vlastníkov jadrovoenergetických zariadení „vo výške 10 % z predajnej ceny elektrickej energie vyrobenej v JE" (§ 3 ods. 2 cit. zákona; pozri aj: Križan a Mistríková, 2007; Mihók, 2010b). Zákonom č. 560/2001 Z. z. bol, s účinnosťou od 1. januára 2002, tento pôvodný predpis zmenený na kombináciu novovytvoreného tzv. fixného komponentu – „v sume 350 000 Sk ročne za každý megawatt (MW) inštalovaného elektrického výkonu jadrového zariadenia" (§ 3 ods. 2 cit. zákona) – a tzv. variabilného komponentu vo výške 6,8 % z predajnej ceny elektrickej energie vyrobenej v JE ročne (tamtiež). Toto rozdelenie pôvodného predpisu na fixný a variabilný komponent bolo Ministerstvom hospodárstva (MH) zdôvodnené tým, že nový predpis vychádza z odhadovaných nákladov na vyraďovanie a likvidáciu jadrových zariadení, pričom variabilný komponent vychádza z nákladov na konečné uloženie VJP a RAO (Mihók, 2010b). Zákonom č. 560/2001 sa súčasne zaviedla evidencia, plánovanie tvorby a použitia prostriedkov fondu osobitne pre každé jadrové zariadenie, a to z dôvodu vytvorenia

spravodlivého mechanizmu prispievania jednotlivých subjektov do fondu tak, aby bol zabezpečený pôvodný účel fondu – zhromaždiť dostatok prostriedkov na vyraďovanie jadrových zariadení z prevádzky a riešenie záverečnej časti palivového cyklu, vrátane ukladania VJP (tamtiež).

V roku 2006, v kontexte privatizácie Slovenských elektrární, nahradil dovtedajší ŠFL JEZ nový fond – Národný jadrový fond (NJF) – ktorého mechanizmus financovania bol nanovo nastavený zákonom č. 238/2006 Z. z. o jadrovom fonde. Hoci výška fixného komponentu zostala rovnaká ako v zákone č. 560/2001 (poznámka: po zmene meny na euro išlo o 11 617,87 € ročne za každý MW inštalovaného elektrického výkonu), predpis variabilného komponentu bol znížený z 6,8 % na 5,95 % (§ 7 ods. 2 zákona č. 238/2006 Z. z.). Zákon č. 550/2011 Z. z. následne fixnú zložku zvýšil s cieľom zohľadniť infláciu od roku 2006, a súčasne tiež zaviedol jej každoročnú valorizáciu.

Zákon č. 308/2018 Z. z. o NJF, ktorý nahradil vyššie uvedený zákon č. 238/2006 Z. z., priniesol zásadnú zmenu predpisov príspevkov do NJF, účinnú od 1. januára 2019. Legislatívny predpis povinných platieb do NJF bol totiž zásadne zmenený. A to tak, že dovtedajší fixný aj variabilný komponent predpisu povinných príspevkov boli zrušené, a výšky príspevkov začali byť bez akéhokoľvek využitia paušálnych sadzieb či normatívov stanovované na základe výpočtov vychádzajúcich „najmä z celkových nákladov na ZČJE v jadrovom zariadení [ktorého sa výpočet predpisu týkal], počtu rokov akumulácie všetkých finančných prostriedkov na podúčte alebo analytickom účte jadrového zariadenia, ich zhodnocovania a pôsobenia makroekonomických faktorov počas jednotlivých fáz životného cyklu jadrového zariadenia“ (§ 10 ods. 4 zákona č. 308/2018 Z. z.). Podľa dôvodovej správy k tomuto novému zákonu o NJF bol dovtedajší výpočet príspevkov vhodný iba pri stabilných cenách elektriny, avšak pokles trhových cien elektriny príspevky do NJF v reálnej hodnote znižoval, a súčasne tak zväčšoval rozdiel medzi plánovanými a skutočne odvedenými prostriedkami do fondu. Dôvodová správa tiež uviedla, že bolo potrebné jasnejšie rozdeliť zodpovednosť za vyraďovanie JE a nakladanie s VJP a RAO; a to konkrétne tak, aby finančná zodpovednosť bola plne premietnutá majiteľom JE ako pôvodcom týchto nákladov v súlade s cieľom transponovať relevantné ustanovenia smernice 2011/70/Euratom do slovenského práva (Národná rada Slovenskej republiky, 2018).

Konečná zodpovednosť štátu za nakladanie s VJP a RAO bola zakotvená už v prvom slovenskom atómovom zákone č. 130/1998 Z. z.; a to ustanovením, že za „bezpečné ukladanie [RAO] zodpovedá právnická osoba zriadená alebo poverená na tento účel MH SR“ (§ 17 ods. 12). Zo strany MH však nedošlo k implementácii tohto ustanovenia, ktoré navyše bolo v novom atómovom zákone č. 541/2004 Z. z. zmenené tak, že ukladanie RAO alebo VJP môže vykonávať len právnická osoba „založená alebo zriadená“ MH SR (§ 3 ods. 9 v pôvodnom znení). Vypustením možnosti poverenia existujúcej právnickej osoby tak vznikla právna prekážka pre prípadné poverenie Jadrovej a vyraďovacej spoločnosti, a. s. (JAVYS) činnosťami týkajúcimi sa ukladania RAO v zmysle atómového zákona. Táto právna prekážka bola odstránená až novelou atómového zákona č. 350/2011 Z. z., ktorou boli v príslušnom ustanovení § 3 ods. 9 atómového zákona slová „založená alebo zriadená“ nahradené slovami „založená, zriadená alebo poverená“ (čl. I bod 12). Až na základe tohto ustanovenia zákona č. 350/2011 poverilo MH v novembri 2011 JAVYS „výkonom činností súvisiacich s ukladaním RAO a VJP“ (Dobák, 2012) v zmysle atómového zákona. Podľa MH [SR] (b. d.) spĺňa akciová spoločnosť JAVYS vyššie citované legislatívne požiadavky preto, lebo jej „100 %-ným vlastníkom je MH SR“.

5. DISKUSIA

Porovnávania medzi ČR a SR týkajúce sa ZČJE je možné popri dôvodoch už uvedených v sekcii Úvod považovať za relevantné aj preto, že komerčné jadrové programy týchto dvoch štátov majú spoločnú históriu a porovnateľné technické charakteristiky (poznámka: v ČR boli v čase dokončovania článku prevádzkované štyri reaktory VVER 440/V-213 v Dukovanoch a dva reaktory VVER 1000/V-320 v Temelíne; a v SR bolo v komerčnej prevádzke päť reaktorov VVER 440/V-213, pričom šiesty reaktor rovnakého typu, štvrtý blok v Mochovciach, bol v etape energetického spúšťania (Úrad jadrového dozoru [SR], 2026)).

V kontexte záverov štúdií publikovaných Deloitte, VVA a NucAdvisor (2020) a Irrekom a kol. (2007) je hlavným výsledkom porovnania vyššie sumarizovaných výsledkov výskumu medzi ČR a SR zistenie zásadného rozdielu medzi súčasne platnými predpismi tvorby prostriedkov na jadrovom účte ČR a jadrovom fonde SR. Dôležité zistenie je najmä to, že v ČR sa stále uplatňuje jednokomponentový predpis založený na paušálnej sadzbe za každú vyrobenú MWh elektriny. A to kvôli kontrastu s tým, že v SR pôvodne tiež jednokomponentový predpis prešiel dokonca viacerými zmenami, a to už počnúc rokom 2002, odkedy sa v zmysle zákona č. 560/2001 Z. z. zaviedol dvojkomponentový predpis. Pre potreby tohto článku je však kľúčové to, že od roku 2019 sa príspevky do slovenského NJF stanovujú úplne bez použitia akýchkoľvek paušálnych sadzieb, a to konkrétne na základe výšky predpokladaných nákladov ZČJE a ďalších finančných parametrov špecifických pre konkrétnu JE (sekcia 4).

Za menej zásadné výsledky porovnávania výsledkov výskumu prezentovaných v tomto článku je možné považovať to, že kým slovenský NJF začal prostriedky zhromažďovať už v roku 1995, tak český jadrový účet až v roku 1997. Tiež aj to, že v ČR došlo k serióznejšiemu riešeniu valorizácie paušálne stanovovaných príspevkov z dôvodu inflácie až od roku 2026 (poznámka: v SR bola každoročná valorizácia paušálne stanovovanej tzv. fixnej zložky, ktorá sa týka vyraďovania JEZ, zavedená už zákonom č. 550/2011 Z. z.).

Pre úplnosť možno zmieniť, že kým novela zákona o ŠFL JEZ účinná od 1. januára 2002 jednoznačne vymedzila príspevky prevádzkovateľov JEZ na budúce vyraďovanie od príspevkov na financovanie ZČJE, po zásadnej zmene systému príspevkov do NJF účinnej od 1. januára 2019 toto rozdelenie už nie je zrejmé zo samotnej právnej úpravy (poznámka: bolo by ho možné preskúmať analýzou podkladov výpočtov podľa § 10 ods. 4 zákona č. 308/2018 Z. z., ktoré boli stručne predstavené v sekcii 4). Ako bolo uvedené v poznámke na konci sekcie 3, v ČR príspevky na jadrový účet slúžia na financovanie ZČJE, nie na vyraďovanie JEZ; na to slúžia osobitné rezervy, ktoré musia prevádzkovatelia JEZ vytvárať podľa atómového zákona.

Vzhľadom na vyššie vysvetlené odlišné legislatívne kontexty v ČR a SR nie je možné považovať výsledky výskumu v sekciách 3 a 4 za priamo porovnateľné. Súčasne ale, z praktických dôvodov potrebných pre prípravy návrhov vyššie uvedených projektov, považujeme za zmysluplné prehľadne uviesť opisné porovnanie kľúčových výsledkov výskumu aj v prehľadnej tabuľke č. 1.

Hoci Slovensko v istom zmysle z časového hľadiska zaostáva vo výbere lokality HÚ za ČR (Mihók, 2018), na základe výsledkov výskumu prezentovaných v tomto článku nie je možné diskutovať o tom, že by SR mohla zaostávať oproti ČR aj pokiaľ ide o legislatívne predpoklady kumulácie dostatočných financií na pokrývanie výdavkov na ZČJE. Fakt, že ČR zriadila SÚRAO ako organizáciu zodpovednú za ZČJE už v roku 1997, kým v SR bola právna prekážka poverenia JAVYS obdobnými zodpovednosťami odstránená až v roku 2011, nie je možné považovať za relevantný faktor v otázke zabezpečenia financovania ZČJE. Navyše, aj keď ide o jeden z relevantných faktorov v kontexte meškania SR oproti ČR pokiaľ ide o výber lokality HÚ, je v tomto kontexte nevyhnutné zohľadniť aj skutočnosť diskutovanú v sekcii 1, že v čase ČSFR bolo predpokladané umiestnenie HÚ (iba) na území ČR vzhľadom na vhodnejšie geologické podmienky ako v SR (Mršková a Mihók, 2013).

Článok sumarizuje iba najnevyhnutnejšie rámcové informácie o legislatívnej tvorbe príspevkov na financovanie ZČJE, ktoré podkladajú náročnosť porovnávania v tejto oblasti čo i len medzi ČR a SR, a nepriamo naznačujú potrebu vypracovať osobitnú metodiku na účely akéhokoľvek prípadného kritického posudzovania. Otázky, ktoré ďalšie aspekty by bolo vhodné zohľadniť napríklad pri porovnaní skúmanej problematiky s Maďarskom, bude možné riešiť až po prípadnom schválení návrhu „projektu V4“ zmieneného v Úvode, ktorého hlavným cieľom by mala byť príprava metodík na porovnávanie pokroku v jednotlivých spoločenskovedných aspektoch programov vývoja HÚ VJP (pravdepodobne aj vrátane finančného aspektu).

Z dôvodov daných, okrem iného, aj limitom na maximálny rozsah tohto článku, sledoval výskum v ňom prezentovaný iba legislatívny kontext financovania ZČJE, a nie doterajšie skutočné financovanie ZČJE. Vyššie prezentované výsledky výskumu preto nemôžu slúžiť na pokračovanie, okrem iného, v diskusii o tom, v akej miere môže byť finančné zabezpečenie ZČJE na Slovensku dostatočné (pozri Mihók, 2010a, 2010b). Článok sa taktiež, okrem iného, nezaoberá dôsledkami ukladania VJP a RAO na verejné zdravie a podzemné ekosystémy, keďže ide o mimoriadne komplexnú a citlivú problematiku (pozri Flamíková a Nečas, 2020; poznámka: v aktuálnom Rámcovom pláne vývoja HÚ pozri JAVYS, 2026, s. 77–79).

Tabuľka 1: Vybrané aspekty tvorby a správy finančných prostriedkov na ZČJE v ČR a SR

Charakteristika	**Česká republika**	**Slovenská republika**
Začiatok systematickej kumulácie	01/1997 – vznik jadrového účtu a začiatok príspevkov.	01/1995 – začiatok tvorby prostriedkov ŠFL JEZ.
Paušálne alebo legislatívne stanovené príspevky	01/1997–12/2016: 50 Kč/MWh; 01/2017–12/2025: 55 Kč/MWh; 01/2026–12/2030: 88 Kč/MWh.	01/1995–12/2001: 10 % z predajnej ceny elektriny; 01/2002–12/2018: fixný a variabilný komponent (viď sekcia 4)
Stanovovanie podľa odhadovaných nákladov ZČJE	Dosiaľ nie formou samostatných výpočtov príspevkov pre konkrétne JEZ.	Od 01/2019 – výpočet vychádza najmä z odhadovaných nákladov ZČJE a ďalších finančných parametrov konkrétnej JE, bez paušálnych sadzieb.
Zohľadnenie inflácie / valorizácia	Pravidelná automatická valorizácia paušálnej sadzby sa dosiaľ neuplatňovala (viď druhá položka tabuľky)	Poznámka: hoci zákon č. 550/2011 Z. z. zaviedol každoročnú valorizáciu fixnej zložky príspevkov na zohľadnenie inflácie, ide o financie určené na likvidáciu JEZ a nie na kumuláciu financií na ZČJE
Správa financií a implementácia programu HÚ VJP	Jadrový účet spravuje Ministerstvo financií ČR. SÚRAO, zriadená 06/1997, zabezpečuje implementáciu programu vývoja HÚ z prostriedkov jadrového účtu.	NJF spravuje finančné prostriedky, ale nemá kompetencie na implementáciu programu vývoja HÚ VJP. MH SR poverilo JAVYS, a. s., výkonom činností súvisiacich s ukladaním RAO a VJP v 11/2011.

Zdroj: Vlastné spracovanie autora podľa zdrojov citovaných v sekciách 3 a 4.

ZÁVER

Výsledky výskumu prezentované v tomto článku dopĺňajú zistenia štúdií na európskej úrovni publikované Deloitte, VVA a NucAdvisor (2020) a Irrekom a kol. (2007) týkajúce sa náročnosti porovnávania financovania ZČJE medzi štátmi EÚ. Za najrelevantnejší „aktualizačný moment“ je pritom možné považovať to, že napriek vysokej inflácii nebola v ČR v období 2018 – 2025 sadzba príspevkov na jadrový účet nijako valorizovaná, a následne bola tzv. skokovo zvýšená z 55 Kč/MWh na 88 Kč/MWh, t. j. „z roka na rok“ o 60 %. Toto „skokové“ zvýšenie svojím spôsobom potvrdzuje oveľa skoršie výsledky výskumu Bemša a kol. (2014) o náročnosti a súčasne o potrebe operatívneho zohľadňovania inflácie pri tvorbe prostriedkov na jadrovom účte.

V nadväznosti na obsah štúdií citovaných v predošlom odseku sa javí ako vhodné doplniť výskum prezentovaný v tomto článku o nadväzujúci výskum zameraný na doterajšie skutočné príjmy a výdavky NJF, aktualizované odhady nákladov ZČJE, investovanie zhromaždených prostriedkov a ďalšie faktory spomínané vyššie citovanými autormi. Takto zameraný výskum, ktorý by nadviazal na prácu autora tohto článku (Mihók, 2010a, 2010b), by si však vyžadoval spoluprácu s odborníkom na verejné financie vyžadujúcu si pokrytie dodatočných nákladov na výskum z grantových prostriedkov. V tomto zmysle budú výsledky publikované v tomto článku použité pri príprave návrhu „projektu V4“, ktorý by v prípade získania financovania mal navrhnúť, okrem iného, aj metodiku na syntézu pilotných rámcových výsledkov porovnania v sekcii 5, resp. čiastočne aj v tabuľke 1. Pomocou tejto metodiky by v prípade schválenia projektu VEGA bolo možné pokúsiť sa formulovať, v čom konkrétne spočívajú príčiny identifikovaných rozdielov medzi ČR a SR (poznámka: tieto príčiny môžu byť sčasti aj politické, ako implicitne naznačujú napríklad niektoré otázky artikulované v práci Mykhalchyka Hradického a Sabovčíka (2025)).

Ako už nepriamo naznačila štúdia Deloitte, VVA a NucAdvisor (2020), ktorá poukázala napríklad na neexistenciu štandardizovanej záväznej kategorizácie nákladov na nakladanie s VJP a RAO, a tiež aj na výhrady viacerých členských štátov voči akejkoľvek snahe o úplnú harmonizáciu, prípadný výskum zameraný na ovplyvnenie verejnej politiky v skúmanej oblasti je nevyhnutne mimoriadne náročný. Ide navyše o oblasti, ktoré neboli predmetom výskumu v tomto článku, avšak je ich vhodné spomenúť na lepšie naznačenie enormnej komplexnosti skúmanej problematiky.

POĎAKOVANIE

Časť výsledkov výskumu prezentovaného v tomto článku bola založená na využití z menšej časti publikovaných a z väčšej časti nepublikovaných výsledkov výskumu autora v projekte „IPPA – Implementing Public Participation Approaches in Radioactive Waste Disposal“ („Uplatňovanie prístupov k účasti verejnosti pri ukladaní rádioaktívnych odpadov“). Projekt IPPA bol realizovaný vďaka Európskej komisii, ktorá mu poskytla finančnú podporu z prostriedkov siedmeho rámcového programu výskumu a vývoja Euratomu na základe grantovej dohody č. 269849.

LITERATÚRA

ARENTSEN, M.; VAN EST, R. (eds.). *The Future of Radioactive Waste Governance: Lessons from Europe*. 2023. Wiesbaden: Springer VS. https://doi.org/10.1007/978-3-658-40496-3.

BEMŠ, J.; KRÁLÍK, T.; KUBANČÁK, J.; VAŠÍČEK, J.; STARÝ, O. Radioactive waste disposal fees—Methodology for calculation. 2014. *Radiation Physics and Chemistry*, 104, s. 398–403. https://doi.org/10.1016/j.radphyschem.2014.02.008.

BRUNNENGRÄBER, A.; DI NUCCI, M. R. (eds.). *Conflicts, Participation and Acceptability in Nuclear Waste Governance: An International Comparison Volume III*. 2019. Wiesbaden: Springer VS. https://doi.org/10.1007/978-3-658-27107-7.

BRUNNENGRÄBER, A.; DI NUCCI, M. R.; ISIDORO LOSADA, A. M.; MEZ, L.; SCHREURS, M. A. (eds.). *Nuclear Waste Governance: An International Comparison*. 2015. Wiesbaden: Springer VS. https://doi.org/10.1007/978-3-658-08962-7.

BRUNNENGRÄBER, A.; DI NUCCI, M. R.; ISIDORO LOSADA, A. M.; MEZ, L.; SCHREURS, M. A. (eds.). *Challenges of Nuclear Waste Governance: An International Comparison Volume II*. 2018. Wiesbaden: Springer VS. https://doi.org/10.1007/978-3-658-21441-8.

BÜRGER, V. *Comparison among different decommissioning funds methodologies for nuclear installations: Final Country Report (WP 1/WP 3): Czech Republic*. 2007. Správa vypracovaná pre Európsku komisiu. Online. Dostupné na: https://epub.wupperinst.org/frontdoor/deliver/index/docId/2608/file/2608_EUDecommFunds_CZ.pdf [cit. 2026-10-09].

BURSÍK, M. *The Trouble with Democracy: The Challenges of Nuclear Waste Governance in the Czech Republic*. In: BRUNNENGRÄBER, A.; DI NUCCI, M. R.; ISIDORO LOSADA, A. M.; MEZ, L.; SCHREURS, M. A., eds. *Nuclear Waste Governance: An International Comparison*. Wiesbaden: Springer VS, 2015, s. 249–264. https://doi.org/10.1007/978-3-658-08962-7_11.

CARTER, F. W. Czechoslovakia: nuclear power in a socialist society. 1988. *Environment and Planning C: Government and Policy*, 6(3), s. 269–287. https://doi.org/10.1068/c060269.

Deloitte; VVA; NucAdvisor. *Methodologies of cost assessment for radioactive waste and spent fuel management: An overview of the practices adopted in the EU.* 2020. Luxembourg: Úrad pre publikácie Európskej únie. Správa vypracovaná pre Európsku komisiu. Online. Dostupné na: https://doi.org/10.2833/476584. [cit. 2026-10-26].

DOBÁK, D. Ministerstvo poverilo JAVYS. 2012. In: *JAVYS U nás*, č. 1, s. 6. ISSN 1337-5962. Online. Dostupné na: https://www.javys.sk/data/web/dokumenty/zurnal/2012/u-nas-01-2012-web.pdf. [cit. 2026-10-21].

ĎURĎOVIČ, M. *Vývoj názorů na možnost uložení radioaktivních odpadů ve vybraných lokalitách: Závěrečná zpráva z výzkumu*. 2012. Praha: Centrum pro výzkum veřejného mínění, Sociologický ústav Akademie věd České republiky. Online. Dostupné na: https://www.olsi.cz/wp-content/uploads/olsi-cz/2012/07/Surao2012_Zaverecna_zprava.pdf. [cit. 2026-10-08].

ĎURĎOVIČ, M. *A Guide to Communication and Participation in Decision-Making on Siting a Deep Geological Repository: The Case of the Czech Republic*. 2016. Praha: Sociologický ústav Akademie věd České republiky. Online. Dostupné na: https://www.soc.cas.cz/images/drupal/publikace/a_guide_to_communication_and_participation_in_decision-making_on_siting_a_deep_geological_repository.pdf. [cit. 2026-10-08].

ĎURĎOVIČ, M. Counter-strategizing after a dialogue failure: Stakeholder involvement and nuclear waste disposal in the Czech Republic. 2023. *Energy Research & Social Science*, 103, článok č. 103198. https://doi.org/10.1016/j.erss.2023.103198.

ĎURĎOVIČ, M.; VAJDOVÁ, Z.; BERNARDYOVÁ, K. *Vnímání a hodnocení dosavadního vývoje jednání o hlubinném úložišti vyhořelého jaderného paliva a radioaktivních odpadů v ČR: Závěrečná zpráva z kvalitativní fáze výzkumu.* 2015. Praha: Sociologický ústav Akademie věd České republiky. Online. Dostupné na: https://www.soc.cas.cz/images/drupal/publikace/vnimani_a_hodnoceni_dosavadniho_vyvoje_jednani_o_hlubinnem_ulozisti.pdf. [cit. 2026-10-08].

FLAMÍKOVÁ, D.; NEČAS, V. Assessment of the impact of selected changes in the deep geological repository model on its long-term safety. 2020. EPJ Web of Conferences, 225, 06012. https://doi.org/10.1051/epjconf/202022506012.

JAVYS, a. s. Rámcový plán vývoja hlbinného úložiska. 2026. Elektronický dokument získaný od spoločnosti JAVYS, a. s., na základe žiadosti podľa zákona o slobode informácií; odpoveď z 6. 10. 2026 (bez čísla).

IRREK, W.; MÜLLER, K.; FOUQUET, D.; FROGGATT, A. P. *Comparison among different decommissioning funds methodologies for nuclear installations: Final Report. 2007.* Správa

vypracovaná pre Európsku komisiu. Online. Dostupné na: https://epub.wupperinst.org/frontdoor/deliver/index/docId/2609/file/2609_EUDecommFunds_FinalReport.pdf. [cit. 2026-10-09].

KOJO, M.; RICHARDSON, P. *The Added Value Approach – clarifying the key concepts*. 2012. Deliverable č. 4.1 projektu IPPA, 16. 3. 2012 (Poznámka: dostupné od autorov aj od Európskej komisie).

KOJO, M.; RICHARDSON, P. *Stakeholders' Views on Added Value Approaches: Results of the first WP4 Questionnaire (2011–12)*. 2013. Deliverable č. 4.2 projektu IPPA, 5. 6. 2013 (Poznámka: dostupné od autorov aj od Európskej komisie).

KOJO, M.; RICHARDSON, P.; OKSA, A.; MIHÓK, P. *The Use of an Added Value Approach During a Repository Development Process: Exploring Stakeholder Views and Concerns. Final Report of WP4*. 2013. Deliverable č. 4.3 projektu IPPA, 19. 12. 2013 (Poznámka: dostupné od autorov aj od Európskej komisie).

KRIŽAN, J.; MISTRÍKOVÁ, M. *Comparison among different decommissioning funds methodologies for nuclear installations: Final Country Report: Slovak Republic. 2007.* Správa vypracovaná pre Európsku komisiu. Online. Dostupné na: https://epub.wupperinst.org/frontdoor/deliver/index/docId/2605/file/2605_EUDecommFunds_SK.pdf. [cit. 2026-10-08].

KŘÍŽ, Z. *Třicet let od vydání prvního zákona o státním dozoru nad jadernou bezpečností v roce 1984*. 2014. Online. Dostupné na: https://sujb.gov.cz/fileadmin/sujb/docs/aktualne/30_let_od_prvniho_AZ.pdf. [cit. 2026-10-16].

MAAE. Joint Convention on the Safety of Spent Fuel Management and on the Safety of Radioactive Waste Management. 1997. Online. Dostupné na: https://www.iaea.org/node/10218. [cit. 2026-10-13].

MAAE. Getting to the Core of the Nuclear Fuel Cycle: From the mining of uranium to the disposal of the nuclear waste. 2018. Viedeň: Medzinárodná agentúra pre atómovú energiu. Online. Dostupné na: https://www.iaea.org/sites/default/files/18/10/nuclearfuelcycle.pdf. [cit. 2026-11-25].

MAAE. What is the nuclear fuel cycle? Nuclear fuel innovation continues. 2026. Viedeň: Medzinárodná agentúra pre atómovú energiu. Online. Dostupné na: https://www.iaea.org/sites/default/files/2026-05/nuclear-fuel-cycle.pdf. [cit. 2026-11-25].

MIHÓK, P. Jadrové otázky. A odpovede?: rozhodnutia o riadení a financovaní likvidácie jadrového odpadu majú strategický význam. 2010a. In: *Trend: týždenník o ekonomike a podnikaní*, roč. 20, č. 24 (17. júna), s. 72–73. ISSN 1335-0684.

MIHÓK, P. *Finančný deficit záverečnej časti jadrovej energetiky na Slovensku*. 2010b. 1. vyd. Banská Bystrica: Ústav vedy a výskumu Univerzity Mateja Bela v Banskej Bystrici. ISBN 978-80-557-0098-4.

MIHÓK, P. *Compensations and community benefits for municipalities located near nuclear facilities in Slovakia: historical overview and stakeholders views in 2013*. 2013. Deliverable č. 4.4 projektu IPPA, 31. 12. 2013 (Poznámka: dostupné od autora aj od Európskej komisie).

MIHÓK, P. Delays in Finding a Solution: The Governance of Nuclear Waste Disposal in Slovakia. In: BRUNNENGRÄBER, A.; DI NUCCI, M. R.; ISIDORO LOSADA, A. M.; MEZ, L.; SCHREURS, M. A., eds. *Challenges of Nuclear Waste Governance: An International*

Comparison Volume II. Wiesbaden: Springer VS, 2018, s. 161–181. https://doi.org/10.1007/978-3-658-21441-8_8.

MIHÓK, P. Understanding political institutional support for completing the Mochovce nuclear power plant. 2020. *Progress in Nuclear Energy*, 120, článok č. 103192. Online. https://doi.org/10.1016/j.pnucene.2019.103192.

MIHÓK, P.; MRŠKOVÁ, A. Review of public participation in SEA and EIA procedures in the nuclear sector in Slovakia. 2012. Deliverable č. 2.4 projektu IPPA, aktualizované 31. 3. 2012. (Poznámka: dostupné od autora aj od Európskej komisie).

MYKHALCHYK HRADICKÝ, J.; SABOVČÍK, R. Decommissioning without Financial Fallout: Reforming Public Nuclear Funds. 2025. *Energy Policy*, 206, článok č. 114723. https://doi.org/10.1016/j.enpol.2025.114723.

MH [SR]. *Nakladanie s rádioaktívnymi odpadmi a vyhoretým jadrovým palivom*. Bez dátumu. Online. Dostupné na: https://www.economy.gov.sk/energetika/jadrova-energetika-v-sr/nakladanie-s-radioaktivnymi-odpadmi-a-vyhoretym-jadrovym-palivom

MPO [ČR]. *Statut Správy úložišť radioaktivních odpadů (vydaný k rozhodnutí ministra č. 107/97 na základě zákona č. 18/1997 Sb.).* 1997. Online. Dostupné na: https://www.aspi.cz/products/lawText/1/44930/1/2 [cit. 2026-10-19].

MPO [ČR]. *Odůvodnění návrhu nařízení vlády, kterým se mění nařízení vlády č. 35/2017 Sb.* 2025. Online. Dostupné na: https://www.zakonyprolidi.cz/media2/file/2503/File74131.pdf?attachment-filename=7941117-2024-10-22-duvodova-zprava-8039126.pdf. [cit. 2026-10-14].

MRŠKOVÁ, A.; MIHÓK, P. *Slovak experience with novel approaches in risk communication and public participation*. 2013. Deliverable č. 2.5 projektu IPPA, 31. 12. 2013 (Poznámka: dostupné od autora aj od Európskej komisie).

Nařízení vlády [ČR] č. 224/1997 Sb., o výši a způsobu odvádění prostředků původců radioaktivních odpadů na jaderný účet. Pôvodné znenie. Online. Dostupné na: https://www.zakonyprolidi.cz/cs/1997-224. [cit. 2026-10-28].

Nařízení vlády [ČR] č. 416/2002 Sb., kterým se stanoví výše odvodu a způsob jeho placení původci radioaktivních odpadů na jaderný účet a roční výše příspěvku obcím a pravidla jeho poskytování. Pôvodné znenie. Online. Dostupné na: https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2002-416. [cit. 2026-10-28].

Nařízení vlády [ČR] č. 35/2017 Sb., kterým se stanoví sazby poplatků za ukládání radioaktivních odpadů a výše příspěvků z jaderného účtu obcím a pravidla jejich poskytování. Znenie účinné od 1. januára 2026. Online. Dostupné na: https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2017-35. [cit. 2026-10-14].

Nařízení vlády [ČR] č. 98/2025 Sb., kterým se mění nařízení vlády č. 35/2017 Sb., kterým se stanoví sazba jednorázového poplatku za ukládání radioaktivních odpadů a výše příspěvků z jaderného účtu obcím a pravidla jejich poskytování, ve znění nařízení vlády č. 342/2024 Sb. Online. Dostupné na: https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2025-98. [cit. 2026-10-14].

NÁRODNÁ RADA SLOVENSKEJ REPUBLIKY. *Dôvodová správa k návrhu zákona o Národnom jadrovom fonde, parlamentná tlač 1067.* 2018. Online. Dostupné na: https://www.nrsr.sk/web/Dynamic/DocumentPreview.aspx?DocID=456133. [cit. 2026-10-12].

OECD/NEA. Strategies and Considerations for the Back End of the Fuel Cycle. 2021. Paríž: OECD Publishing. Online. Dostupné na: https://www.oecd-

nea.org/jcms/pl_55928/js/upload/docs/application/pdf/2021-02/7469_best_report_2021-02-19_17-42-24_447.pdf. [cit. 2026-11-25].

OECD/NEA. The Economics of the Back End of the Nuclear Fuel Cycle. 2013. Paríž: OECD Publishing. Online. Dostupné na: https://oecd-nea.org/jcms/pl_14764/the-economics-of-the-back-end-of-the-nuclear-fuel-cycle. [cit. 2026-11-25].

MAĎARSKO (2025). National Report: Tenth Report Prepared within the Framework of the Joint Convention on the Safety of Spent Fuel Management and on the Safety of Radioactive Waste Management. Online. Dostupné na: https://www.haea.hu/web/v3/haeaportal.nsf/30BCD7A31860F99AC1258DE6004F70A4/$FILE/CNS10_National_Report.pdf. [cit. 2026-11-25].

Smernica Rady 2011/70/Euratom z 19. júla 2011, ktorou sa zriaďuje rámec Spoločenstva pre zodpovedné a bezpečné nakladanie s vyhoretým palivom a rádioaktívnym odpadom. 2011. Úradný vestník Európskej únie, L 199, s. 48 – 56. Online. Dostupné na: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/SK/TXT/PDF/?uri=CELEX:32011L0070. [cit. 2026-10-14].

SÚJB. *Obecné dotazy: FAQ – Nakládání s radioaktivním odpadem*. Bez dátumu. Online. Dostupné na: https://sujb.gov.cz/jaderna-bezpecnost/nakladani-s-radioaktivnim-odpadem/faq/a-obecne-dotazy [cit. 2026-10-28].

ŠUMBEROVÁ, V.; VOJTĚCHOVÁ, H. Critical evaluation of transparency and public participation in the process of deep geological repository siting in the Czech Republic. 2011. Deliverable č. 2.1 projektu IPPA, 30. 8. 2011. (Poznámka: dostupné od autora aj od Európskej komisie).

Úrad jadrového dozoru [SR]. *ÚJD SR vydal súhlas so začatím energetického spúšťania 4. bloku JE Mochovce*. 2026. Online. Dostupné na: https://www.ujd.gov.sk/ujd-sr-vydal-suhlas-so-zacatim-energetickeho-spustania-4-bloku-je-mochovce/. [cit. 2026-10-28].

SÚRAO. *Naše poslání*. B. d. Online. Dostupné na: https://surao.gov.cz/o-nas/nase-poslani/. [cit. 2026-10-14].

VOJTĚCHOVÁ, H.; STAINEROVÁ, L. *Critical Evaluation of Knowledge and Experience from RISCOM Implementation and Proposal Changes in the Communication Strategy in the Czech Republic*. 2013. IPPA. Spojený výstup (Deliverable) projektu IPPA č. 2.2 a č. 2.3, 31. 12. 2013. (Poznámka: dostupné od autora aj od Európskej komisie).

Vyhláška [ČR] č. 250/2020 Sb., o způsobu stanovení rezervy na vyřazování z provozu jaderného zařízení a pracoviště III. kategorie a pracoviště IV. kategorie. Aktuálne znenie. Online. Dostupné na: https://e-sbirka.gov.cz/sb/2020/250. [cit. 2026-11-25].

Zákon [SR] č. 254/1994 Z. z. o Štátnom fonde likvidácie jadrovoenergetických zariadení a nakladania s vyhoretým jadrovým palivom a rádioaktívnymi odpadmi. Pôvodné znenie. Online. Dostupné na: https://static.slov-lex.sk/pdf/SK/ZZ/1994/254/ZZ_1994_254.pdf. [cit. 2026-10-12].

Zákon [ČR] č. 18/1997 Sb. o mírovém využívání jaderné energie a ionizujícího záření (atomový zákon) a o změně a doplnění některých zákonů. Pôvodné znenie. Online. Dostupné na: https://e-sbirka.gov.cz/sb/1997/18/2005-07-01?odkazId=199992809&predmetneDatum=2012-08-31&zalozka=text [cit. 2026-10-19].

Zákon [SR] č. 130/1998 Z. z. o mierovom využívaní jadrovej energie a o zmene a doplnení zákona č. 174/1968 Zb. o štátnom odbornom dozore nad bezpečnosťou práce v znení zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 256/1994 Z. z. Pôvodné znenie. Online. Dostupné na: https://static.slov-lex.sk/pdf/SK/ZZ/1998/130/ZZ_1998_130.pdf. [cit. 2026-10-21].

Zákon [SR] č. 560/2001 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon Národnej rady Slovenskej republiky č. 254/1994 Z. z. o Štátnom fonde likvidácie jadrovoenergetických zariadení a nakladania s vyhoretým jadrovým palivom a rádioaktívnymi odpadmi v znení zákona č. 78/2000 Z. z. a ktorým sa mení a dopĺňa zákon Slovenskej národnej rady č. 544/1990 Zb. o miestnych poplatkoch v znení neskorších predpisov. Pôvodné znenie. Online. Dostupné na: https://static.slov-lex.sk/pdf/SK/ZZ/2001/2001c220.pdf. [cit. 2026-10-12].

Zákon [SR] č. 541/2004 Z. z. o mierovom využívaní jadrovej energie (atómový zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Pôvodné znenie. Online. Dostupné na: https://www.slov-lex.sk/ezbierky/pravne-predpisy/SK/ZZ/2004/541/. [cit. 2026-10-21].

Zákon [SR] č. 238/2006 Z. z. o Národnom jadrovom fonde na vyraďovanie jadrových zariadení a na nakladanie s vyhoretým jadrovým palivom a rádioaktívnymi odpadmi (zákon o jadrovom fonde) a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Pôvodné znenie. Online. Dostupné na: https://www.economy.gov.sk/uploads/files/pz3eLkgT.pdf [cit. 2026-10-12].

Zákon [SR] č. 350/2011 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 541/2004 Z. z. o mierovom využívaní jadrovej energie (atómový zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Pôvodné znenie. Online. Dostupné na: https://www.slov-lex.sk/ezbierky/pravne-predpisy/SK/ZZ/2011/350/. [cit. 2026-10-21].

Zákon [SR] č. 550/2011 Z. z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 238/2006 Z. z. o Národnom jadrovom fonde na vyraďovanie jadrových zariadení a na nakladanie s vyhoretým jadrovým palivom a rádioaktívnymi odpadmi (zákon o jadrovom fonde) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ktorým sa dopĺňa zákon č. 25/2006 Z. z. o verejnom obstarávaní a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Pôvodné znenie. Online. Dostupné na: https://www.slov-lex.sk/ezbierky/pravne-predpisy/SK/ZZ/2011/550/. [cit. 2026-10-28].

Zákon [ČR] č. 263/2016 Sb., atomový zákon. Aktuálne znenie (k 19. 10. 2026). Online. Dostupné na: https://e-sbirka.gov.cz/sb/2016/263 [cit. 2026-10-19].

Zákon [SR] č. 308/2018 Z. z. o Národnom jadrovom fonde a o zmene a doplnení zákona č. 541/2004 Z. z. o mierovom využívaní jadrovej energie (atómový zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov. Pôvodné znenie. Online. Dostupné na: https://www.slov-lex.sk/ezbierky/pravne-predpisy/SK/ZZ/2018/308/. [cit. 2026-10-12].